

CUSSEGL GROND

Sessiun d'october 2022

Dumonda Kaiser concernent il diplom e la finanziaziun dal rom d'instrucziun rumantsch sin il stgalim secundar I

La mancanza da persunas d'instrucziun en l'entira Svizra è stà in grond tema en las medias durant la stad 2022. Ils geniturs fan quitads per la furmaziun da lur uffants, las persunas d'instrucziun spetgan ulteriuras chargias en il mintgadi professional e la societad sto s'occupar da la dumonda, quant ch'ella vul pajar per ina buna furmaziun.

Sco che la presidenta da LEGR Laura Lutz ha communitgà, na pertutga la mancanza quantitativa actuala da persunas d'instrucziun betg gist uschè ferm il Grischun sco auters chantuns. Ella guarda dentant en moda pli differenziada sin la situaziun e declera, ch'igl exista gia oz ina mancanza qualitativa da persunas d'instrucziun. Bleras persunas d'instrucziun n'han betg il diplom correspondent per ils roms ch'ellas instrueschan efectivamain, u èn diplomadas per in auter stgalim da scola. Spezialmain en egl dat la problematica en ils territoris rumantschs. Là n'han bleras persunas d'instrucziun betg in diplom per instruir il rom rumantsch. In motiv per quest problem è quel, ch'i na dat betg la pussaivladad da far il diplom per il rom rumantsch a la Scola auta da pedagogia da Turitg respectivamain a l'Universitad da Turitg. Cumbain che la Scola auta da pedagogia dal Grischun extenda la purschida da far il diplom per il stgalim secundar I, stoi vegnir fatg quint, ch'i dettia er en l'avegnir persunas d'instrucziun grischunas che studegian a Turitg. Per ellas manca ina purschida correspondent per far il diplom en il rom rumantsch. Ultra da quai mancan impuls per far in diplom supplementar, sche las persunas d'instrucziun pon instruir er senza diplom pervia da la mancanza da persunas d'instrucziun. Il privel che la qualitat giaja a perder s'augmenta uschia e las persunas d'instrucziun han il problem, ch'ellas na survegnan betg la paja adequata, malgrà ch'ellas han absolvi in studi.

Sut quest aspect supplitgesch jau la Regenza da respunder las suandantas dumondas:

1. Exista ina cunvegna tranter il chantun Grischun ed il chantun Turitg (u auters chantuns cun purschidas da studi en rumantsch) areguard la finanziaziun dal studi da persunas d'instrucziun dal stgalim secundar I per il rom rumantsch e co sa preschenta quella concretamain?
2. Co pensa la Regenza da megliar e da promover la pussaivladad da far in diplom per instruir il rom rumantsch sin il stgalim secundar I?
3. Tge meds prenda la Regenza en consideraziun per augmentar uschè bain sco pussaivel l'attractivitat per las (futures) persunas d'instrucziun da far il diplom per instruir il rom rumantsch sin il stgalim secundar I?

Cuira, ils 19 d'october 2022

Kaiser, Epp, Biert, Atanes, Bachmann, Bardill, Baselgia, Beeli, Bergamin, Berther, Bischof, Bisculm Jörg, Cahenzli-Philipp (Vaz Sut), Candrian, Censi, Collenberg, Della Cà, Dietrich, Furger, Gartmann-Albin, Gredig, Kohler, Kreiliger, Lehner, Luzio, Mazzetta, Müller, Nicolay, Perl, Preisig, Rauch, Rettich, Rusch Nigg, Rutishauser, Walser, Wilhelm